

Alin Ilie Bîrsan

**Teste rezolvate de
RELIGIE ORTODOXĂ
pentru reușita la
examenul de definitivare**

 Portal
ÎNVĂȚĂMÂNT
www.portalinvatamant.ro

 RENTROP & STRATON

TESTE

Probă scrisă
RELIGIE ORTODOXĂ

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

Testul nr. 1

Subiectul I

(60 de puncte)

I.A. Elaborați un text cu tema **Virtutea nădejdiei din punct de vedere creștin**, dezvoltând următorul plan de idei:

- definirea *nădejdiei*, ca virtute teologică;
- precizarea roadelor *nădejdiei* creștine;
- prezentarea păcatelor împotriva *nădejdiei* creștine.

Notă: Se punctează și **structurarea** prezentării, **ordonarea și explicarea** ideilor, **utilizarea** limbajului teologic.

30 puncte

I.B. Redactați un text cu tema **Învățătura creștină despre viața de după moarte**, după următorul plan de idei:

- Legătura iubirii neîntreruptă de moarte;
- Forme de rugăciune pentru cei adormiți
- Pomenirea la Sfânta Liturghie

Notă: Se punctează și **structurarea** prezentării, **ordonarea și explicarea** ideilor, **utilizarea** limbajului teologic.

30 puncte

Subiectul al II-lea

(30 de puncte)

1. Următoarea secvență face parte din Programa școlară de Religie - Cultul Ortodox, clasa a IX-a:

<i>Competența specifică</i>	<i>Conținuturi</i>
<i>2.2. Integrarea corectă a termenilor specifici religiei în diferite contexte de comunicare</i>	<i>– Respectul față de cele sfinte: cinstirea lui Dumnezeu, a Maicii Domnului și a sfinților</i> <i>– Chemarea omului spre asemănarea cu Dumnezeu</i> <i>– Datoriile creștinului: față de Dumnezeu, față de sine, față de aproapele</i> <i>– Religii în antichitate: în Mesopotamia și în Egipt, în Grecia și la Roma</i> <i>– Monahismul – formă a spiritualității creștine</i>

(Programa școlară pentru disciplina RELIGIE CULTUL ORTODOX, clasa a IX-a, OMEN 5230/01.09.2008)

Prezentați activitatea didactică desfășurată la o oră de religie, specifică secvenței date, având în vedere:

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

II. A. Prezentarea a două metode didactice de comunicare orală, ce pot fi utilizate în formarea/dezvoltarea competenței specifice de mai sus, având în vedere următoarele repere:

- a. indicarea metodelor și menționarea a două caracteristici pentru fiecare metodă;
- b. exemplificarea utilizării metodelor, precizând modul de organizare a clasei și a unui mijloc de învățământ adecvat, utilizând conținuturile și activitățile de învățare din secvența de *Programă școlară* de mai sus.

14 puncte

II. B. Menționarea a două modalități pentru a înregistra informații relevante asupra activității elevilor, necesare în *observația sistematică a activității și comportamentului elevului*, ca metodă complementară de evaluare în activitatea didactică.

4 puncte

II. C. Evaluarea competenței specifice date prin elaborarea a doi itemi: unul de tip pereche și unul de tip răspuns de completare, utilizând *Conținuturi* diferite.

Notă! Se punctează și **utilizarea limbajului de specialitate, corectitudinea informației teologice** utilizate în elaborarea itemului și a răspunsului și **structurarea prezentării** elaborate.

12 puncte

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 1

Subiectul I

I.A.

a) Virtutea nădejdiei reprezintă așteptarea cu încredere, ce se formează în creștin, datorită harului divin, a fericirii veșnice, pe temeiul făgăduinței divine, precum și al mijloacelor necesare pentru a o ajunge.

b) Înainte de toate, nădejdea înaripează sufletul cu o vie dorire spre Dumnezeu. De aceea da și o deosebită putere și trainicie credinței. Astfel, cel ce nadajduiește în Dumnezeu dobândește multe de la El; omul acela este în stare să mute și munții, zice Mântuitorul (Marcu 11,23). Iar a muta munții se talcuiește: a birui cele mai mari piedici.

Prima roadă a nădejdiei este puterea de a rămâne neclintit și statornic în fața oamenilor. Cel care are nădejde în Dumnezeu rămâne neclintit înaintea tuturor necazurilor vieții, știind că toate sunt în mâna lui Dumnezeu și că toate sunt mijloace prin care Dumnezeu ne apropie mai mult de El.

Cea de-a doua roadă a nădejdiei este întărirea faptei celei bune și a virtuții. Nădejdea în Dumnezeu și în răsplătirea viitoare îl îndeamnă pe creștin să cultive celelalte virtuți și în special dragostea față de semenii săi. Sfântul Ioan Gură de Aur spune că „nădejdea usurează necazurile din aceasta lume”

c) Primul păcat împotriva nădejdiei creștine este încrederea în sine sau în alte făpturi. Nădejdea celui ce se încrede în sine sau în alte făpturi, iar nu în Dumnezeu, nu este nădejde creștină, nici dumnezeiască, ci nădejde pamantească. La Cina cea de Taină, Sfântul Apostol Petru se lauda cu barbatia lui (Matei 26, 33); dar n-au trecut decât câteva ceasuri și el, jurându-se, a tagaduit pe învățatorul (Matei 26, 72). Asemenea și uriasul Goliat, biziindu-se pe puterea lui, își batea joc de israeliti, dar a fost ucis de David, tinerelul care se încrezuse în ajutorul lui Dumnezeu (I Regi 17, 52). A te încrede în tine însuți, zice Fericitul Augustin, înseamnă a nu avea alt ocrotitor în afara de tine însuți; fiindcă Dumnezeu nu ocroteste pe cel ce nu-I cere ajutor. Numai cel plin de nădejdea creștină poate striga cu încredere: “Spre Tine, Doamne, am nadajduit, să nu mă rusinezi în veac” (Ps. 30, 1).

Al doilea păcat este deznădejdea. Deznădejdea este pierderea încrederii în bunătatea și milostivirea lui Dumnezeu, păcat care departează de mântuire. Deci, să ne ferim ca de unul din cele mai mari rele ce ne pot bantui; să nu pierdem niciodată credința că Dumnezeu iartă pacatele și ne ocroteste de necazuri. Cuvintele lui Cain: “Și a zis Cain către Domnul Dumnezeu: “Pedeapsa mea este mai mare decât as putea-o purta” (Fac. 4, 13), sună întocmai ca tanguirea unui deznadajduit și neîncrezător în milostivirea lui Dumnezeu. În deznădejde cazuse și împăratul Saul atunci când, impresurat de filistenii în război, și-a făcut singur seama aruncându-se în sabie (I Regi 31, 3-4).

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

Al treilea păcat împotriva nădejzii este încrederea nesocotită în mila lui Dumnezeu. Increderea prea mare (indrazneala) în mila dumnezeiască este păcat, fiindcă ea împinge pe cel vinovat să stăruie în păcat, amăgindu-se cu gândul că Dumnezeu, în marea Lui îndurare, se va milostivi și de el. În adevăr, Dumnezeu este mult milostiv, dar este și drept (I Ioan 3, 7). Greșeste deci cine crede numai în bunătatea lui Dumnezeu, și nu și în dreptatea Lui. Ca zice: „Dacă nu va veți pocăi, toți veți pieri la fel” (Luca 13,3), ca și galileenii ucisi de Pilat. Drept aceea, încrederea și frica de Dumnezeu trebuie cumpanite; adică, după cum este păcat atunci când frica înlătură nădejdea, tot păcat este și atunci când cutezanta prea mare înlătură teama.

I.B.

a) Legătura iubirii dintre noi este o legătură atât de puternică încât nu poate fi ruptă din măcar de moarte. Persoana umană, ca purtătoare a chipului dumnezeiesc, unică și irepetabilă, nu se poate desființa și implicit legătura dintre persoane nu se pierde. Bineînțeles că Biserica este împotriva încercărilor de comunicare oculte cu sufletele celor adormiți, prin care se încearcă o comunicare fie fizică, fie de ordin psihic cu cei trecuți dincolo, rezultatele acestor practici nefiind decât rodul autosugestiei sau al unor acte demonice, lucruri care fac rău atât din punct de vedere duhovnicesc, cât și din punct de vedere trupesc.

Nu pot să nu mă gândesc la cuvintele Părintelui Arsenie, care au un ecou în ceea ce privește tema studiată: „De dincolo am să vă pot ajuta mai mult”. Sufletele celor trecuți la Dumnezeu nu încetează să mijlocească pentru noi, să îl roage pe Bunul Dumnezeu ca și cei dragi ai lor să se învrednicească de fericirea și de lumina dumnezeiască de acolo. Astfel și noi cei de pe pământ suntem dator să ne rugăm pentru ei, o datorie sfântă, ca rezultat al iubirii reciproce. Dacă până înainte de moarte, îi puteam ajuta și în mod fizic, acum dimensiunile întraajutorării capătă un caracter pur spiritual: rugăciunea și milostenia făcută spre pomenirea lor.

Sfântul Ioan Gură de Aur arată că pomenirea celor adormiți este o practică încă din epoca apostolică: „Nu degeaba au rânduit apostolii să se facă la săvârșirea Tainei celei înfricoșătoare pomenirea celor plecați. Știau că mult le folosește, multă binefacere aduce celor morți. Când stă tot poporul, plinătatea preoțească, cu mâinile ridicate și stă de față jerfa înfricoșată, cum nu vor îndupleca pe Dumnezeu pentru cei adormiți?” Observăm aici că dumnezeiasca liturghie este cea mai importantă jertfă pe care o putem aduce pentru cei adormiți. În Epistola a II-a către Timotei, Sfântul Apostol Pavel se roagă pentru ucenicul său Onisim, trecut la Domnul: „Domnul să aibă milă de casa lui Onisifor, căci de multe ori m-a însuflețit și de lanțurile mele nu s-a rușinat, ci venind în Roma, cu multă osârdie m-a căutat și m-a găsit. Să-i dea Domnul ca, în ziua aceea, el să afle milă de la Domnul. Și cât de mult mi-a slujit el în Efes, tu știi prea bine.” (II Timotei 1, 16-18) Sfântul Epifanie subliniază bucuria și nădejdea creștinilor în raport cu destinația călătoriei celor trecuți din lumea aceasta: „Ce poate fi mai folositor pentru cei răposați decât să li se facă pomenirea? Cât de evlavioasă și cât de minunată e credința creștinilor că morții lor nu pier, ci viețuiesc cu Domnul? Ce predică mai sfântă decât aceasta, prin care primim bună nădejde să ne rugăm pentru frații noștri plecați de aici ca pentru cei ce ar călători în țară îndepărtată?”

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

b) Mijlocirile pentru cei adormiți îmbracă trei forme: rugăciunea Bisericii (fie personală, fie comunitară), jertfa Liturghiei și milosteniile date spre pomenirea celor răposați. Cea dintâi formă, rugăciunea, are un rol deosebit de important. Încă de la începuturile creștinismului, Biserica s-a rugat pentru odihna celor adormiți, astfel având slujbe nu numai în ziua înmormântării, ci și a treia zi, a noua, a patruzecia, după șase luni și apoi în fiecare an, ca prăznuire a nașterii lor în Împărăția lui Dumnezeu. Pe lângă aceste rugăciuni, mai avem și rânduiala Panihidei, aceasta făcându-se oricând, la cererea familiei celor răposați. Aici se poate aduce coliva, grâu fiert, îndulcit cu miere și aseasonat cu fel și fel de mirodenii, care închipuie diversitatea darurilor Duhului Sfânt. În vechime coliva era pusă pe mormintele celor răposați, iar mai apoi din ea luau cei săraci, tot spre pomenirea celui adormit. În prezent, se împarte celor aflați în Biserica, în semn de comuniune și iubire a tuturor întreolaltă, având ca semnificație „unirea tuturor creștinilor în rugăciunea ce se face pentru cei morți și a solidarității lor cu cei care își pomenesc rudele trecute la Domnul” Bobul de grâu în esența este simbol al morții dătătoare de viață, așa cum arată și Mântuitorul: „A venit ceasul ca să fie preaslăvit Fiul Omului. Adevărat, adevărat zic vouă că dacă grăuntele de grâu, când cade în pământ, nu va muri, rămâne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă.” (Ioan 12, 23-24). Aceeași idee este dezvoltată de Sfântul Pavel: „Dar va zice cineva: Cum înviază morții? Și cu ce trup au să vină? Nebun ce ești! Tu ce semeni nu dă viață, dacă nu va fi murit. Și ceea ce semeni nu este trupul ce va să fie, ci grăunte gol, poate de grâu, sau de altceva din celelalte; iar Dumnezeu îi dă un trup, precum a voit, și fiecărei semințe un trup al său. Nu toate trupurile sunt același trup, ci unul este trupul oamenilor și altul este trupul dobitoacelor și altul este trupul păsărilor și altul este trupul peștilor. Sunt și trupuri cerești și trupuri pământești; dar alta este slava celor cerești și alta a celor pământești. Alta este strălucirea soarelui și alta strălucirea lunii și alta strălucirea stelelor. Căci stea de stea se deosebește în strălucire. Așa este și învierea morților: se seamănă (trupul) întru stricăciune, înviază întru nestricăciune; se seamănă întru necinste, înviază întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere; se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc. Dacă este trup firesc, este și trup duhovnicesc.” (I Corinteni 15, 35-44)

Fiecare zi de sâmbătă este închinată pomenirii morților, dar printre acestea avem anumite sâmbete mai speciale pe parcursul anului consacrate pomenirii morților: sâmbăta lăsatului se de carne, sâmbetele din săptămâna a doua, a treia, a patra din Postul Paștelui, luna sau marțea lui Toma (imediat după duminica Tomii), sâmbăta de dinaintea Rusaliilor, sâmbăta de dinaintea Sfântului Dimitrie, ultimele două numindu-se și sâmbete ale strămoșilor.

Milosteniile date spre pomenirea celor adormiți iarăși au un rol esențial. Sfinții Părinți îndeamnă ca, pe lângă rugăciuni și pomeniri, cei apropiați să facă pomană cu cei săraci pentru sufletele celor trecuți la Domnul, acest lucru fiindu-le de mare folos. Chiar și Constituțiile Apostolice amintesc de această datorie: „Pentru pomenirea mortului să dați săracilor din bunurile sale”

Milostenia făcută spre pomenirea celui adormit este o faptă de iubire, o faptă pe care cel răposat nu o mai poate săvârși, iar Dumnezeu, care răsplătește fiecăruia după măsura iubirii sale, le va răsplăti celor pomeniți, dându-le harul Său. Iarăși, potrivit tradiției ortodoxe, sunt aprinse

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

lumânări și candelă atât la biserică, cât și la cimitir în amintirea celor răposați. Lumânarea aprinsă reprezintă atât rugăciunea neîncetată a celor aflați în Împărăția lui Dumnezeu, împletită cu rugăciunea neîncetată a celor vii, cât și jertfa de sine, jertfă care aduce lumina vieții neîncetate, lumină ce izvorăște din lumina Învierii lui Hristos.

c) Pomenirea la dumnezeiasca Liturghie are valoarea cea mai însemnată, îi ajută cel mai mult pe cei adormiți. Avem nenumărate afirmații de la Sfinții Părinți care întăresc această idee. Trebuie avut în vedere faptul că ei vorbesc de pomenirea celor adormiți la dumnezeiasca Liturghie, iar nu de aducerea de liturghii special pentru ei. Liturghia este închinată lui Hristos, „ca Cel ce aduce și Cel ce Se aduce”, iar în cadrul Liturghiei între noi și cei trecuți la Domnul nu este o diferență de esență, din contră, cu toții suntem membri ai aceluiași Trup al lui Hristos, cu toții participăm atunci cu frică și cu dragoste la Jertfa cea mai presus de fire.

Atât în Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur cât și în Liturghia Sfântului Vasile cel Mare avem rugăciuni speciale pentru cei adormiți, însemnătatea lor intensificându-se în timpul Postului Mare. La sfârșitul Liturghiei Catehumenilor, imediat după ectenia cererii stăruitoare sau ectenia întreită, avem o ectenie pentru cei adormiți. Aceasta este urmată apoi și de o rugăciune bogată în trimiteri scripturistice, plină de însemnătate duhovnicească. Bogăția textelor scripturistice o demonstrează Pr. Diac. Nicolae Preda: „Dumnezeul duhurilor (Apoc. 22, 6), și a tot trupul (Num. 16, 22; 27, 16), Care ai călcat moartea, și pe diavolul ai surpat (cf. Evr. 2, 14), și ai dăruit viață lumii Tale (cf. 2 Mac. 3, 35; Ioan 6, 33), Însuși Doamne odihnește (cf. Mat. 11,28) sufletul răposatului (adormitului, n. n.) robului Tău (cutare) în loc luminat, în loc cu verdeață, în loc de odihnă (Fac. 8, 9; Num. 10, 33 etc.), de unde au fugit durerea, întristarea, și suspinarea (cf. Is. 35, 10; 51, 11). Toată greșeala ce a făcut el cu cuvântul, sau cu lucrul, sau cu gândul, ca un bun și iubitor de oameni Dumnezeu (cf. Ieș. 34, 6; Luc. 18, 19) iartă, că nu este om care să fie viu și să nu greșescă (II Paral. 6, 36); că numai Tu Însuși ești fără de păcat, dreptatea Ta este dreptate în veac, și cuvântul Tău adevărul (Ps. 118, 142; Ioan 17, 17)”

În miezul Sfintei Liturghii, imediat după rugăciunea de invocare a Sfântului și Duh și prefacerea darurilor în Trupul și Sângele Mântuitorului, sunt pomeniți cei adormiți, arătând prin aceasta și unul dintre rolurile aducerii ofrandei euharistice: „Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească pentru cei adormiți întru credință: strămoși, părinți, patriarhi, prooroci, apostoli, propovăduitori, evangheliști, mucenici, mărturisitori, pustnici și pentru tot sufletul cel drept, care s-a săvârșit întru credință.” În timpul axionului, preotul se roagă iarăși: „Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească [...] pentru iertarea păcatelor și odihna sufletelor robilor lui Dumnezeu (N), în loc luminat, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea; odihnește-i, Dumnezeul nostru, și-i sălășluiește pe dânșii unde strălucește lumina feței Tale.”

În cadrul Proscomidiei avem o rugăciune în care sunt pomeniți cei adormiți, rugăciune pe care o regăsim doar în Liturghierele românești: „Pentru pomenirea și iertarea păcatelor tuturor celor din veac adormiți întru dreapta credință: ale strămoșilor, ale moșilor, ale părinților, ale maicilor, ale fraților, ale surorilor, ale fiilor și fiicelor, ale celor dintr-o rudenie și ale celor dintr-o seminție cu noi și ale tuturor celor ce au adormit întru nădejdea învierii și a vieții veșnice; ale ctitorilor sfântului

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

locașului acestuia (aici pomenește pe ctitorii răposați); ale miluitorilor și făcătorilor de bine; ale tuturor celor ce s-au ostenit și au slujit în sfânt locașul acesta: arhieriei, arhimandriți, ieromonahi, preoți, ierodiaconi, diaconi, monahi, monahii și slujitori; ale preabinecinstitorilor împărați, domnitori și dregători; ale fericitilor patriarhi, ale ortodocșilor arhieriei și preoți; ale dreptmăritorilor creștini, pe care i-au acoperit apa, marea, râurile, izvoarele, bălțile, puțurile, sau războiul i-a secerat și cutremurul i-a cuprins, tâlharii i-au ucis și focul i-a ars, sau fiarelor, păsărilor, jigăniilor și la toată firea celor din mare s-au făcut mâncare; ale celor răpiți fără de veste; ale celor arși de trăsnete și ale celor înghețați în munți, pe cale, în loc pustiu și în sihăstrie; ale celor sfârșiți de întristare sau de bucurie; ale celor ce au pățimit în zile bune și în nenorocire; ale celor pe care i-a ucis calul, sau grindina, zăpada, ploaia înmulțită, cărămida și țărâna i-au îm presurat și de năprasnă au căzut; ale celor pe care i-au omorât băuturile otrăvitoare, înecările cu oase; ale celor loviți de tot felul de aruncare: a fierului, a lemnului și a oricărui fel de piatră; ale celor sfârșiți de chiotul tare, de alergarea grabnică, de palmă, de pumn, de lovitură cu piciorul, de ciumă, de foame, de sete, de mușcăături înve ninate, de înghițirea șerpilor, de călcarea cailor, de sugrumare de cel de aproa pe, sau marea sau pământul desfăcându-se i-a înghițit; și de toată vârsta: bătrâni, tineri, voinici, copilandri, copii, prunci fără de vreme, parte bărbătească și femeiască; și pe care nu i-am pomenit, din neștiință sau din uitare, sau din pricina mulțimii numelor, Însuți îi pomenește, Dumnezeuule, Cel ce știi numele și vârsta fiecăruia.”

În cadrul Proscomidiei se scoate pentru fiecare dintre cei pomeniți câte o particică sau mirindă, pe care o așază în partea de jos-stânga a Agnețului pe Sfântul Disc, alături de mirindele pentru cei vii scoase anterior. Pomenirea aceasta are cel mai important rol. Aceste părțicele vor fi turnate în Sfântul Potir, în Scump Sângele lui Hristos, după Împărțășire, ca atât cei vii cât și cei morți să se împărțășească în mod Tainic de Înfricoșătoarea Jertfă. În timpul scufundării mirindelor, preotul rostește o rugăciune: „Spală, Doamne, păcatele celor ce s-au pomenit aici, cu Cinstit Sângele Tău, pentru rugăciunile sfinților Tăi.”

Subiectul al II-lea

II.A.

În cadrul activității didactice propuse voi urmări formarea/dezvoltarea și evaluarea competenței specifice „2.2. Integrarea corectă a termenilor specifici religiei în diferite contexte de comunicare”. Am ales ca metode didactice de comunicare orală: povestirea și conversația euristică.

Povestirea presupune expunerea orală de către profesor a unor întâmplări, fapte, evenimente, atât cu scop informativ, cât și scop formativ. Avantajul folosirii primei metode constă în faptul că povestirea îi îndrumă pe elevi să deducă anumite calități sau însușiri morale pe care să le urmeze din diferite pilde sau parabole. Folosind povestirea, ca metodă de comunicare orală, respectăm prin aceasta și principiul didactic al accesibilității.

Conversația euristică este metoda bazată pe dialog și pe învățarea conștientă, și se folosește atunci când noile cunoștințe pot fi desprinse împreună cu elevii din cunoștințele anterioare, din

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

analiza unor fapte, unor evenimente sau în urma cercetării unui material intuitiv. Avantajul folosirii celei de-a doua metode constă în faptul că aceasta expune logica disciplinei și asigură transmiterea ei, încurajând înțelegerea ei și nu memorarea mecanică. Aceasta asigură că învățarea se bazează pe învățarea anterioară într-o manieră constructivă și produce învățarea transferabilă.

Metoda povestirii poate fi aplicată, utilizând conținutul „*Monahismul – formă a spiritualității creștine*”. Modul de organizare al clasei este frontal, iar ca mijloace didactice voi folosi icoana Sfântului Antonie cel Mare și proiectul. Voi proiecta o imagine cu ruinele așezămintelor monahale din Egipt. Mai apoi voi începe să povestesc viața Sfântului Antonie cel Mare, începătorul monahismului:

„Sfântul Antonie cel Mare a trăit în secolul al III-lea și începutul secolului al IV-lea. Este socotit a fi întemeietorul vieții monahale, și este probabil cel mai reprezentativ ascet pentru duhul vieții călugărești. Născut în satul Comă din Egiptul de Mijloc în anul 251, acest mare luminător al credinței a fost fiul unor țărani creștini înstăriți. În acest mediu a deprins calea credinței. Pe când Antonie avea 20 de ani, după moartea părinților săi, întrebându-se despre drumul său în viață, fericitul a auzit în biserica cuvintele lui Hristos: “Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoara în cer; după aceea, vino și urmează-Mi” (Matei 19, 21). Antonie, punând aceste cuvinte în inima sa, și-a împărțit averea la săraci, și-a încredințat sora unei comunități de fecioare și s-a retras în singurătate.

După ce s-a nevoit o perioadă într-o colibă de lângă satul natal, sub povățuirea unui ascet mai bătrân, Antonie s-a mutat într-un mormânt idolesc; apoi, pe când avea 35 de ani, Sfântul Antonie s-a mutat într-un loc numit Pispir, la marginea deșertului. Aici a locuit sfântul timp de 20 de ani, până când ucenicii săi l-au silit să părăsească acest loc, Antonie fiind aproape mort din cauza atacurilor diavolești. Acum Antonie devine deja părintele duhovnicesc al multor călugări din diversele comunități monastice din pustia egipteană, cele mai vestite fiind cele din Nitria și Sketis.

După ce în anul 310 face o călătorie la Alexandria pentru îmbărbătarea creștinilor prizonieri din cauza persecuției lui Maximian, Antonie se stabilește în 312 în adâncul deșertului, pe muntele Kolzim. Aici a rămas sfântul până la sfârșitul vieții, împreună cu doi ucenici, nemaiparasindu-și locul decât pentru a-și vizita discipolii și pentru a doua sa călătorie la Alexandria, în sprijinul Sfântului Atanasie cel Mare, persecutat de arianisti.

Sfântul Antonie a trecut la cele veșnice în anul 356 d. Hr. în deșertul de pe malul drept al Nilului. Informațiile pe care le avem despre Sfântul Antonie sunt relatările Sfântului Atanasie, ucenicul său. Iată ce spune Antonie despre trecerea sa la Domnul: Eu, o! fiilor, precum este scris, mă duc pe calea părinților, căci mă văd singur chemat de Domnul; iar voi treziți-vă, că pustnicia voastră cea veche să nu o pierdeți, ci ca și cum ați face început de pustnicie, așa sarguiți-vă să păziți osârdia voastră întregă. Că știți pe diavolii cei ce vă bânuiesc, știți cum sunt de sălbatici, dar neputincioși cu puterea; deci, nu vă temeți de dânșii, ci mai vârtos să credeți în Hristos de-a pururea. Apoi, ca și cum fiecare ați muri, așa să viețuiți, luând-aminte și pomenind sfaturile pe care le-ați auzit de la mine. Nici o împărțășire să nu aveți cu schismaticii, nici cu ereticii arieni, că știți că și eu mă abăteam și mă feream de aceștia pentru eresul lor cel de Hristos urător și rău credincios; ci

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

sarguiti-vă mai cu seamă de-a pururea a vă împreună mai întâi cu Domnul, apoi cu sfinții; că astfel după moarte, intru veșnicele locașuri, că pe niște prieteni cunoscuți să vă primească și sfinții pe voi. Acestea gândiți-le, acestea cugetați-le și de aveți vreo purtare de grijă pentru mine, mă veți avea ca pe un părinte al vostru; dar să nu lăsați pe nimeni să ia trupul meu și să-l ducă în Egipt, că nu cumva să-l pună în casele lor, după cum au obicei, căci pentru aceasta am venit aici în munte.

Știți cum de-a pururea opream pe cei ce fac aceasta și le porunceam să înceteze un obicei ca acesta; deci, voi îngropați trupul meu și sub pământ ascundeți-l. Apoi să păziți taina între voi, că nimeni să nu știe locul, afară de voi singuri. Iar eu la învierea morților îl voi lua nesticăcios de la Mântuitorul. Împărțiți hainele mele și dați lui Atanasie episcopul un cojoc și haina pe care o așterneam, pe care el mi-a dat-o nefolosită, iar la mine s-a învechit. Celălalt cojoc dați-l lui Serapion, episcopul; voi țineți haina cea de păr, și mântuiți-vă fiilor, fiți sănătoși; că Antonie acum se mută și nu mai este împreună cu voi.

După ce zise acestea și aceia l-au sărutat, că pe niște prieteni au văzut îngerii care veniră la dânsul și, bucurându-se de dânsii, el și-a întins picioarele și zăcând cu fața în sus, se arata vesel; după aceea și-a dat sufletul, și s-a dus la Sfinții Părinți. Iar ucenicii lui, precum le dăduse porunca, înfășurându-l și îngropându-l, au ascuns trupul lui sub pământ. Și nimeni nu știe până acum unde este ascuns, afară de cei doi ucenici ai lui.”

Metoda conversației euristice va fi aplicată utilizând conținutul „Datoriile creștinului față de aproapele”. Modul de organizare al clasei este frontal și individual, iar ca mijloace didactice voi folosi: videoproiectorul și laptopul. Prin intermediul videoproiectorului profesorul va proiecta pe ecran un verset din Sfânta Scriptură, asociind și icoana ce reprezintă pilda samarineanului milostiv. Versetul proiectat va fi următorul: „Dar Eu vă spun: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc, ca să fiți fii ai Tatălui vostru care este în ceruri; căci El face să răsară soarele Său peste cei răi și peste cei buni și dă ploaie peste cei dreți și peste cei nedreți.” (Matei 5, 44-45) Profesorul va folosi această imagine ca factor declanșator al conversației euristice:

- Dragi elevi, aș vrea să ne imaginăm un scenariu. Priviți la această imagine, ce putem observa aici?
- Un om aflat la ananghie, un om rănit.
- Vă amintiți despre ce pildă este vorba? Cu siguranță ați discutat la orele de religie sau ați văzut la biserică.
- Este vorba despre Pilda Samarineanului Milostiv.
- Foarte bine.
- De ce îl numim pe acest samarinean milostiv.
- Pentru că a dat dovadă de iubire față de semenul său și l-a ridicat, i-a salvat viața.
- Acesta era samarinean, iar cel rănit era evreu. La acea vreme între samarineni și evrei era o ură de moarte. Totuși, însă samarineanul l-a ajutat pe evreu. De ce credeți?
- L-a ajutat pentru că a dat dovadă de iubire față de aproapele.

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

- Foarte bine. Vă rog să citiți versetul de pe tablă.
- Dar Eu vă spun: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă asupraresc și vă prigonesc, ca să fiți fii ai Tatălui vostru care este în ceruri; căci El face să răsară soarele Său peste cei răi și peste cei buni și dă ploaie peste cei dreپți și peste cei nedreپți.
- Ce datorii față de aproapele nostru putem deduce din acest verset?
- O primă datoria ar fi iubirea, să îi iubim pe toți, chiar și pe cei care ne doresc răul.
- Foarte bine. Cum ne arătăm dragostea?
- Cinstindu-l, prețuindu-l.
- De ce credeți că trebuie să îi prețuim pe toți oamenii.
- Pentru că toți suntem fii ai lui Dumnezeu, suntem frați.
- Exact, fiind frați și fiindcă Dumnezeu ne iubește așa de mult, și noi trebuie să îi iubim pe cei din jurul nostru și să îi prețuim ca pe niște frați. Cinstirea aproapelui, ca și cinstirea de sine însuși, este recunoașterea vredniciei pe care o are fiecare semen al nostru de la Dumnezeu și înaintea lui Dumnezeu, ca om. Sfântul Apostol Pavel spune: „în iubire frățească unii pe alții iubiți-vă; în cinste, unii altora dați-vă întâietate” (Romani 12,10). De asemenea, Sfântul Apostol Petru spune: „Dați tuturor cinste, iubiți frăția” (I Petru 2, 17).

II.B.

Observația sistematică a activității și comportamentului elevului este o tehnică de evaluare care furnizează profesorului o serie de informații utile, diverse și complete, greu de obținut altfel prin intermediul metodelor de evaluare tradiționale.

Observația constă în investigarea sistematică, pe baza unui plan dinainte elaborat și cu ajutorul unor instrumente adecvate, a acțiunilor și interacțiunilor, a evenimentelor, a relațiilor și a proceselor dintr-un câmp social dat.

Pentru a înregistra informații relevante asupra activității elevilor profesorul are la dispoziție în mod practic trei modalități: (1) fișa de evaluare; (2) scara de clasificare și (3) lista de control / verificare.

II.C.

Itemii de tip pereche pot fi utilizați pentru evaluarea competenței specifice „2.2. Integrarea corectă a termenilor specifici religiei în diferite contexte de comunicare”, utilizând conținutul „Datoriile creștinului: față de Dumnezeu, față de sine, față de aproapele”. Acesta poate fi proiectat astfel:

„Asociază cuvintele din coloana A cu versetele scripturistice corespunzătoare din coloana B:

A	B
1. Datorii față de Dumnezeu	a. „Tu însă, când te rogi, intră în camera ta și, închizând ușa,
2. Datorii față de aproapele	roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care
3. Datorii față de sine	vede în ascuns, îți va răsplăti ție.” (Matei 6, 6)
	b. „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, Care te-a scos din

Teste rezolvate de Religie Ortodoxă pentru reușita la examenul de DEFINITIVARE

pământul Egiptului și din casa robiei. Să nu ai alți dumnezei afară de Mine!” (Ieșire 20, 2-3)

c. „Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc,” (Matei 5,44)

d. „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi.” (Ioan 15,13)

Răspunsuri corecte: 1. b; 2. c și d; 3. a”

Itemii de tip răspuns de completare pot fi utilizați pentru evaluarea competenței specifice „2.2. Integrarea corectă a termenilor specifici religiei în diferite contexte de comunicare”, utilizând conținutul „Religii în antichitate: în Mesopotamia și în Egipt, în Grecia și la Roma”. Acesta poate fi proiectat astfel:

„Completează următorul text folosind cuvintele din paranteză:

Religia mesopotamiană era _____, având peste 2500 de zei. Zeii erau exclusiv reprezentați sub forma _____, având comportamente umane. Ei sunt nemuritori, _____, desăvârșiți. Fiecare unitate administrativă, oraș sau sat, avea ca și conducător un zeu _____.

Regele era considerat ca fiind ales de _____, și era numit fiu al zeilor. El era o persoană sfântă, un trimis al zeilor. Era socotit mijlocitorul binecuvântării zeilor către popor. Îndeplinea și funcția de _____, răspunzând de construirea templelor și de serviciul divin public. Mesopotamienii credeau că omul a fost creat de zei din _____ și din _____ lor, pentru a-i sluji pe aceștia.

(atotștiutori, politeistă, zei, Mare-Preot, sângele, umană, lut, principal)

Răspunsuri corecte: 1.politeistă; 2. umană; 3. atotștiutori; 4. principal; 5. zei; 6. Mare-Preot; 7. lut; 8. sângele ”